Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

14 йил чиқиши
№ 2 (3484).

3 январь
СЕШАНБА
1967 йил

Баҳоси 2 тийин.

ЯНГИ ИСТИҚБОЛ САРИ

Коммунизм диёри — она-Ватанимизда хушнуд кайфият, порлоқ истиқбол жилваси билан 1967 йил бошланди. Бугун улуғвор беш йиллигимиз иккинчи йилининг учинчи тонги отди. Юртимиз бойлигини орттириб, унинг ҳусни-жамолини тағин ҳам кўҳлик қилаётган совет кишиларининг қалби эзгу орзулар билан тўлиб-тошган. Уларнинг жўшқин юраги беш йиллик вахтасида ўтган йилгидан ҳам баракали ва салмоқли меҳнат қилиш ниятн билан тепмоқда. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг совет халқига йўллаган янги йил қутлови ана шу тўлқинли ҳис-ҳаяжон, кўтаринки руҳ ва ижодий активлик билан ҳамоҳангдир: «Янги йил — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги йили бўлади, — дейилади қутловда. — Совет халқи, барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари жаҳонда биринчи социалистик давлат бунёд этилганлигининг шонли юбилейини нишонлайдилар. Янги йил — коммунизм жаҳоншумул — тарихий ғалабаларининг, революциямиз илҳомчиси ва йўлбошчиси, Коммунистик партия билан Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич ғоялари тантанасининг улуғ байрами бўлади».

Мамлакатимиз ўзининг 50 йиллик тўйига совет тузумининг мустаҳкамлиги ва афзаллигини, унинг яратувчилик қудратини, партия билан халқнинг енгилмас бирлигини, мамлакатимиз халқлари қардошларча дўстлиги кучини бутун дунёга намойиш қилган ҳолда келмоқда. Беш йилликнинг биринчи йили бутун мамлакатда бўлганидек, областимизда ҳам қувонарли натижалар билан якунланди. Партиямиз белгилаб берган, илмий жиҳатдан асосланган оқилона тадбирларни амалга ошираборнб, пойтахт областнинг меҳнаткашлари саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини кўпайтириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маданий қурилиш ва моддий фаровонликни юксалтириш бораларида ажойиб зафарларни қучдилар.

Халқимиз эришилган натижалардан ҳаққоний ифтихор туйғулари билан, келажакнинг равшан режалари ва истиқболлари билан янги йилни бошлади. КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми ва СССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессияси келгусидаги ишлар программасини илмий жиҳатдан асослаб, аниқ, равшан белгилаб берди. 1967 йил плани мамлакатимиз мудофаа қудратини янада мустаҳкамлашни кўзда тутади. Халқ моддий фаровонлигини ошириш борасида бу йил йирик тадбирлар кўрилиши билан характерлидир. Жон бошига ҳисоблаганда реал даромад 5,5 процентга ўсади, ҳаётимиз тағин ҳам кўпроқ таъминланади ва турмуш маданиятимиз юксалади.

1967 йилга мўлжалланган ёрқин режаларни муваффақиятли бажариш учун областимиз саноати, қурилиши ва транспортида меҳнат қилаётган жонкуярлардан барча йўллар билан ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини кўтариш, тежамкор бўлиш, интизомни мустаҳкамлаш, ишлаб чиқаришга фан ва техниканинг энг янги ютуқларини тез ва изчил жорий этиш талаб қилинади. Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларидан, «оқ олтин» усталаридан мамлакат янги қаҳрамонликлар кутади. Арзон ва сифатли пахта етиштиришни кўпайтириш, гўшт, сут, мева, сабзавот маҳсулотлари мўл-кўллигини таъминлаш деҳқонларнинг, қишлоқ хўжалиги барча ходимларининг жонажон бурчидир.

Янги йилнинг дастлабки кунлари ишлаб чиқариш коллективларининг илк муваффақиятлари тўғрисида қувончли хабарларни келтирмоқда. Бошланган йилнинг биринчи кунларидан ҳар бир коллективда яхши ишчан суръатни йўлга қўйиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини муттасил ошираборнш, социалистик меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ҳар бир киши беш йиллик иккинчи йилига қўшадиган ўз конкрет ҳиссасини билиб меҳнат қилиши жуда муҳимдир. Партия, комсомол, касаба союз ва совет ташкилотлари ана шу муҳим масалани доимо диққат марказида тутишлари зарур.

Беш йилликнинг иккинчи йилида партиямиз ишлаб чиққан иқтисодий реформа янада кенгроқ жорий қилиниши катта аҳамиятга эгадир. Бу соҳада янги босқичга қадам қўйилади: саноатнинг бутун-бутун соҳалари планлашлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига кўчирилади. Ана шу янгиликлар саноатнинг раҳбар органлари, партия ташкилотлари зиммасига алоҳида масъулиятлар юклайди. Ишлаб чиқариш қатъий илмий асосда ташкил этилган, техника прогрессига кенг йўл очиб берилган, хўжалик ҳисоби принциплари жорий этилган, моддий ва маънавий стимуллар тўғри уйғунлаштирилган, омманинг ташаббуси қизғин қўллаб-қувватланган ва ривожлантирилган жойдагина иқтисодий реформа яратган янги шарт-шароитларнинг афзаллиги тўла рўёбга чиқиши мумкин.

Беш йилликнинг муҳим социал вазифаларини ҳал этишда ҳам янги йилда катта қадам ташланади. Партия ташкилотлари ва тегишли масъул органлар халқ маорифи, уй-жой ва маданий-маиший қурилиш, савдо, меҳнаткашларнинг дам олиши, медицина хизмати ва бошқаларга доир актуал масалаларни ўз вақтида, пайсалга солмай қадам-бақадам ҳал этиб боришлари зарур.

Янги ғалабалар, порлоқ истиқбол сари бардам йўл олган 1967 йилни ғайрат-шижоат билан бошлаб юборган миллионлаб меҳнаткашлар бугун ўз фикр-ўйларини, меҳр-муҳаббатларини Октябрь ғалабасининг дарғаси, Советлар мамлакати эришган барча тарихий ғалабаларнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси, халқимизнинг жаҳонгир авангарди шонли ленинчи партиямизга қаратгандирлар. Совет кишилари партия ишини, партия сиёсатини ўзларининг жонажон ишлари, туб ҳаётий сиёсатлари деб биладилар. Улар партия билан, унинг синалган раҳбарлигида КПСС XXIII съезди белгилаб берган улуғвор вазифаларни бажаришда 1967 йилда яна бир янги чўққини забт этадилар.

ҚОЗОҒИСТОН - БУХОРО газ трассаси Тошкент ёнбағридан ўтаяпти. Ҳозир газ трубаларини ётқизиш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

БЕШЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

БУТУН ИНСОНИЯТГА ЕТАДИГАН ГАЗЛАМА ТЎҚИШ МУМКИН

Ўзбекистондаги пахта заводлари бугун мамлакат тўқимачиларига йиллик пландан ташқари ишлаб чиқарилган дастлабки ўн беш эшелон тола жўнатдилар.

Пахта заводларининг коллективлари ўтган йил бутун тарихлари мобайнида биринчи марта жуда кўп—1 миллион 300 минг тоннадан зиёд қимматли хом ашё ишлаб чиқариб, бутун толанинг 40 процентдан кўпрогини аъло сифатли қилиб топширдилар.

Маълумки, 1966 йилда Ўзбекистонда 4 миллион тоннадан кўпроқ пахта тайёрланди. Бу пахтадан олинган тола 13 миллиард метрдан кўпроқ газлама тўқиб чиқариш учун етарлидир. Бу қадар кўп газлама билан эса, Ер шарининг бутун аҳолисини кийинтириш мумкин.

В. ШЕВЦОВ,
(ЎзТАГ мухбири).

БИНОКОРЛАР ЯНГИ МАРРАЛАРНИ ЭГАЛЛАМОҚДАЛАР

Ўзбекистон ССР қурилиш министрлигининг ташкилотлари ва корхоналари беш йилликнинг биринчи йилида янги муваффақиятларга эришдилар. Қурилиш-монтаж ишлари плани муваффақиятли бажарилди. 1965 йилги даражадан 11,8 процент ўзиб кетилди.

1966 йилда республика халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида кўп миқдорда энг муҳим саноат объектлари ва ишлаб чиқариш қувватлари қурилиб, ишга туширилди.

Мактаб биноларини қуриш ва фойдаланиш учун топшириш плани муддатидан илгари бажарилди.

Министрликнинг саноат корхоналари ҳам йиллик планини адо қилдилар. (ЎзТАГ).

МАЖБУРИЯТЛАР БАЖАРИЛДИ

«Узэлектромонтаж» трестининг коллективи 1966 йил планини ва социалистик мажбуриятларини муддатидан олдин бажарди. Трест бошқа қурилиш ва монтаж ташкилотлари билан биргаликда Тошкент мой-ёғ комбинатини фойдаланишга топширишни, Фарғона азотли ўғитлар заводида, Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатида ва бошқа корхоналарда янги қувватларнинг ишга туширилишини таъминлади. Тошкентни тиклаш соҳасидаги электромонтаж ишлари плани ошириб бажарилди. (ЎзТАГ).

ИШЧАН БРИГАДА

Пётр Сургучев бошлиқ бригаданинг 23 аъзоси бор. Йигитларнинг ҳаммаси қурилишда катта тажриба орттиришган. Тошкентдаги кўплаб бинолар улар қўлидан чиққан. Сўнгги йиллар ичида бригада аъзолари Тошкент педагогика институти студентлари учун 411 ўринли ётоқхона, Високовольтний массивида 140 ўринли болалар боғчаси, Чилонзорда 36, 48 квартирали турар-жой бинолари ва бошқа объектларни қуриб битказишди. Шу кунларда улар Луначарский кўчасида олий партия мактаби тингловчилари учун 611 ўринли ётоқхона биноси қурилишини тугалламоқдалар.

Ётоқхона қурилиши бошланганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Қисқа вақт ичида катта ишлар амалга оширилди. Ҳозир бу бино пардоздан чиқаяпти. Ҳадемай унга олий партия мактаби тингловчилари кўчиб ўтадилар. Н. Андропов, Ю. Селенератов, Ш. Димитрий каби бинокорлар ҳозир сўнгги хоналарни бўёқдан чиқармоқдалар.

4-трестга қарашли 19-қурилиш бошқармасида П. Сургучев бошлиқ бригадага ўхшаш илғор коллективлар оз эмас. Трест бинокорлари янги Тошкентни бунёд этишда ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар кўплаб турар-жойларни бошпанасиз қолган ҳамшаҳарларимизга совға этиб, эл-юртдан катта раҳматлар эшитишмоқда.

А. НАСРИДДИНОВ.

БЕЛОРУССИЯ КВАРТАЛИДА

БЕЛОРУССИЯЛИК бинокорларнинг шаҳримизга келганларига эндигина ярим йил бўлди холос. Дастлабки кунлар ҳали ҳам эсимизда. Ўшанда белорус дўстларимизга шаҳримиз чеккасидан кенг адр ажратиб берилган эди. Қардошлар вақтни ғанимат билиб тезда ишга киришиб кетдилар. Ёз бўйи улар тер тўкиб, сидқидилдан меҳнат қилдилар. Мана бугун Белоруссия квартали Чилонзор массивида ўзини ҳаммага кўз-кўз қилиб турибди. Битта 50 квартирали ва 2 та юз квартирали бино ўз бағрига тошкентликларни чорламоқда.

Бу иморатларда барча қурувчиларнинг қўл изи турибди. М. Абрамович, И. Короткович, И. Максимов каби бинокорлар номи бугун ҳурмат билан тилга олинмоқда. Улар ҳалол ва фидокорона меҳнатлари билан донг таратишган. Ҳозир бу азаматлар кўксини «Тошкент қурувчиси» нишони безаб турибди.

Қардошларимиз иши ҳали тамом бўлгани йўқ. Улар тошкентлик дўстлари учун яна 6 та юз квартирали, 3 та 50 квартирали турар-жойлар ҳамда 980 ўқувчига мўлжалланган мактаб биносини қуриб беришга аҳд қилганлар. Бу объектлар Улуғ Октябрнинг 50 йиллик байрамигача тўла қўлдан чиқарилади.

Шу кунлардаги меҳнат олинган юксак мажбуриятга яраша бўлаяпти. Қишлик-қировли кунлар ҳам, изғирин тунлар ҳам бинокорлар шаштини қайтара олмаяпти. Дўстларимиз Литва қурилиш поезди коллективи билан мусобақалашиб зафар кетидан зафар қучмоқдалар. РСФСРда хизмат кўрсатган бинокор И. Стратон, В. Бутович, Г. Жгул каби қўли гул қурувчилар суръатга қанот боғламоқдалар. Шу азаматлар қурилишда биринчи бўлиб Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани бошлаб берган эдилар. Ўзлари ҳозир мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар.

Ҳадемай Чилонзор яна бир квартал билан бойийди. Бу Белоруссия кварталидир. Дўстларимиз қўли билан бунёд этилган кўркам иморатлар биз учун энг яхши ёдгорлик сифатида шаҳримиз чиройига чирой қўшиб туради.

Тошкентда яратилаётган ҳар бир бино совет халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамловчи занжир бўлаяпти. Ўзбеклар қардошлар ҳимматини сира унутмайдилар. Уларга ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз.

С. ЎТАНОВ.

ҲОСИЛДОРЛИКНИ ОШИРИШ ЙЎЛИДА

Пахтани тез териб олиш ҳозиргача бизга ҳал қилиб бўлмайдиган энг қийин ишдай туйиларди. Ҳатто шаҳарлик меҳнаткашлар ҳам пахта очилиши билан қишлоққа теримга отланишарди. Конструктор олимларимизнинг ихтиролари, ижодий меҳнатлари, ишчиларнинг ғайратлари туфайли энди пахта терадиган янги-янги машиналар яратилмоқда. Кейинги йилларда катта шижоат ва жасорат билан далаларда олиб борилган ишлар олимлар - конструкторлар, ишчилар яратган ажойиб машиналар ўз куч-қудратини кўрсатмоқда, деҳқонларнинг мушкулини осон қилмоқда. Хилма-хил машиналар бизнинг қанотимиз бўлиб қолди. Ҳосилни 30—35 кунда териб олаяпмиз.

Илгарилари яхши оти бор деҳқон дард кўрмайди, дейишарди. Энди эса машинаси бор деҳқон дард кўрмайди. Бундан сўнгги вазифа деҳқончилик маданиятини кўтариш, ҳосилдорликни ошириш, сифатли маҳсулот етиштириш, пахтани эрта пишириш ва унинг таннархини камайтиришдан иборат.

Бундан уч йил илгари бизнинг колхозда ҳосилдорлик пасайиб, 21,5 центнердан ошмаган эди. Кейинги йилларда ҳосилдорлик кўтарила бошлади. 1966 йили ҳар гектар ердан 1964 йилдагига нисбатан 6,2 центнердан кўп пахта йиғиб олинди. Буни илгари кам ҳосил олиб юрган кишиларнинг ўзлари яратди. Шу давр ичида колхозимизда бригада ва звено бошлиқлари деярли ўзгаргани йўқ. Ҳамма ўз жойида. Ихтисосли кадрлардан инженер Зомон Ўтабеков ҳам, агроном Каром Файзиев ҳам ўз ўринларида. Шу азамат одамлар колхозимизни Ўрта Чирчиқ районида ҳосилдорлик жиҳатидан учинчи ўринга кўтардилар.

Илгари бир хил ерларни серҳосилли, баъзи ерларни кам ҳосилли дейиларди. Бундай тушунча энди бутунлай йўқолиб бораяпти. Шижоатли кишиларимизнинг зафарли меҳнатлари бундай тушунчаларга хотима бераяпти.

Биз Мурод Қулматов, Бектош Оқбердиев сингари участка бош-

ЙИЛИМИЗ ЯКУНЛАРИ ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

лиқларини, Сотиболди Қўшматов, Турғун Рисқулов, Жаббор Исмоилов, Минхасан Гараев, Жарқин Тўхтабоев сингари звено бошлиқларини колхозимизнинг машъаллари, деб фахрланамиз. Чунки, Мурод Қулматов бошлиқ участка 396 гектар ернинг ҳар гектаридан 26 ўрнига салкам ўттиз центнердан ҳосил кўтарди. Бектош Оқбердиев бошлиқ участкада 425 гектар майдонда ҳосилдорлик планга нисбатан 2,5 центнер ошди.

Сотиболди Қўшматов бошлиқ звенонинг ери кам ҳосилли ҳисобланарди. Бу звено аъзолари пландаги 22 ўрнига гектаридан 33,5 центнердан пахта олдилар. Жуда кам ҳосилли ҳисобланган 11 та звено ерларидан ҳам бу йил 25 центнердан ошириб ҳосил етиштирилди. Бундан кўриниб турибдики, колхозчиларимиз илгарига қараб астойдил интилмоқдалар. Ўз ишларига онгли муносабатда бўлиб, янги марраларга қараб бормоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорларига амал қилиб, колхозимизда моддий рағбатлантириш тадбирларининг амалга оширилиши меҳнатга янгича муносабатларни вужудга келтирди. Порлоқ истиқбол йўлларини равшан кўрсата бошлади.

Ўтган йилги иш якунларига қараб «еримиз кам ҳосилли» дейишга асос қолмаганини аниқ сезиб турибмиз. Хўжалигимиздаги ҳар гектар ердан 1970 йилда 27 центнердан ҳосил олиш планлаштирилган эди. Ўтган йилги иш натижамиз 1970 йилга мўлжалланган даражадан ҳам ошиб кетди. Пландаги 2980 ўрнига 3215 тонна пахта сотилди. Биз мана шу эришилган ютуқни мустаҳкамлаб қолиб яна илгарига қараб ҳаракат қилиш учун астойдил курашамиз.

Айни пайтда партиямиз биз қишлоқ меҳнаткашларидан ҳосилдорликни оширишни, пахтани эрта пишириб, уни эрта ва қисқа муддатда йиғиштириб олишни, сифатли маҳсулот етиштиришни талаб қилмоқда. Бу агротехника қоидаларини такомиллаштириш, фан-техника ютуқларини дадиллик билан жорий этиш, минерал ўғитлардан эрта муддатларда фойдаланиш, ниҳоят пахта териш агрегатлари ишини такомиллаштириш демакдир.

Гарчанд колхозимизда ҳосилдорлик 1966 йилда 27,7 центнерга етган бўлса ҳам бу ҳали бизни қаноатлантирмайди. Яқин йиллар ичида колхозимиз ўттиз центнерли хўжаликлар даражасига кўтарилиши лозим. Бу тўла гектар учун кураш деган гап. Деҳқон ҳосилни йиғиб-териб олгунга қадар кўчат учун курашни давом эттириши керак. Ўтган йил юқори ҳосил етиштирилган звеноларда кўчат мўл бўлди. Ёввойи ўтлар қириб ташланди. Кам ҳосил олган звеноларда эса кўчатни тўла сақлаб қолишга эришилмади. Умуман ўтган йил колхозимизда ўрта ҳисобда ҳар гектар ерда 75 минг туп кўчат сақлаб қолинди. Илгарилари ҳосилдорликнинг паст бўлишига кўп ерларни ёввойи ўтлар босиб кетиши ҳам сабаб бўларди. Ёввойи ўт кўчатнинг заволи. Кейинги йилларда кузги шудгорни 35 сантиметр, зарур жойларда ундан ҳам чуқур ўтказилаётгани, баҳорда экиш олдидан илдизлар териб ташланаётгани туфайли ерларимиз ёввойи ўтлардан анча тозаланиб қолди.

Бу ва шу каби фактлар ҳосилдорликни ошириш фақат ўзимизга боғлиқ эканлигини яққол кўрсатиб турибди.

1965 йили машина билан пахта теришни яхши ташкил этолмаган, баъзи камчиликларга йўл қўйиб, бу соҳадаги планни бажаролмаган эдик. 1966 йили шу камчиликлар ҳисобга олинди. Машина билан пахта териш бирмунча яхши уюштирилди. Шу туфайли машиналар анча унумли ишлади. Топширилган 3215 тонна пахтанинг 1750 тоннаси машина билан териб олинди. Бу олдинги йилга нисбатан илгарига қараб силжиш бўлса ҳам, аммо бизни ҳали тўла қаноатлантира олмайди.

Колхозимиз эндигина катта йўлга чиқиб олмоқда. Ишимизда ҳали ютуқлар ҳам, камчиликлар ҳам бор. Колхозчиларимиз эндиликда юқори ҳосил етиштириш, пахтани эртароқ пишириш, ҳосилни қисқа муддатда йиғиштириб олиш ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлигини тобора яхшироқ тушуниб олмоқдалар. Бу жуда катта аҳамиятга эгадир.

Азамат ва фидокор колхозчиларимиз бешйилликнинг иккинчи йилида пахта ҳосилдорлигини янада ошириш учун курашадилар. яна олдинга қараб дадил қадам ташлайверадилар.

М. ҚЎЧҚОРОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхоз раиси.

А. ҚАРШИБОЕВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

КИМ-ГЕМ-НАМ,
колхоз экономисти.

⊙ «УЧҚУН» тўқимачилик галантерея фирмаси коллективи ҳозир планлаштиришнинг ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиб ишлаяпти. Ўтган йил якунлари ғоятда қувончли бўлди. Корхонада барча кўрсаткичлар бўйича топшириқлар ортиғи билан адо этилди. Суратда: фирманинг илғор тўқувчиси Нури Тошпўлатова иш устида.

А. Палехов фотоси.

БИР ОИЛА ҲИССАСИ

АНАТОЛИЙ Рудь ва унинг умр йўлдоши Вера биринчилар қатори Тошкент қурилишига келишган эди. Улар ҳозир ҳам белоруссиялик бинокорлар сафида тер тўкиб меҳнат қилмоқдалар. Бир қатор турар жойлар бунёд этишда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Суратда: Эр-хотин Рудлар.

БИЛДИРИШ

Область Советининг IX сессиясини чақириш тўғрисида

Тошкент область ижроия комитети область Совети депутатларига маълум қиладики, 1967 йил 6 январь эрталаб соат 11 да Октябрь район партия комитетининг мажлислар залида (Навоий кўчаси, 11-уй) меҳнаткашлар депутатлари область Советининг X чақириқ IX сессияси очилади.

Область Совети ижроия комитети сессия муҳокамасига қуйидаги масалаларни қўяди:

1. Тошкент область халқ хўжалигини ривожлантириш 1967 йил давлат плани тўғрисида.
2. 1967 йил учун Тошкент область маҳаллий бюджети ва 1965 йил бюджетининг бажарилиши ҳақида ҳисобот.

Депутатлар Октябрь район партия комитетининг мажлислар залида эрталаб соат 10 дан бошлаб рўйхатга олинадилар.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДАН

КПСС Марказий Комитети чуқур қайғу билан маълум қиладики, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг энг кекса аъзоси атоқли жамоат ва сиёсий арбоб, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Елена Дмитриевна СТАСОВА 1966 йил 31 декабрда 94 ёшида вафот этди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИ ПЛЕНУМЛАРИДА

КОММУНИСТ—УЛУҒ НОМ

Ленин райони партия комитетининг навбатдаги пленумида муҳим масала — район коммунистларининг шу кеча-кундуздаги вазифалари ва бурчлари ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Бу ҳақда район партия комитетининг секретари И. И. Мельникова доклад қилди.

Докладчи, шунингдек музокарада қатнашган нотиқлар КПСС XXIII съезди қарорлари ва беш йиллик режалари амалга оширилаётган ҳозирги дамларда партия аъзоси деган улуғ номни оқлаш учун коммунистлар активлигини бундан ҳам ўстириш, уларнинг хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги авангардлигини ошириш, ҳар бир коммунистга талабчанликни кучайтириш, бошланғич партия ташкилотларининг сиёсий ва ташкилотчилик қобилиятларини ўстириш зарурлигини уқтирдилар.

Район коммунистлари сафида ҳозир 13 минг киши бор. Улар коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида фидокорлик намуналарини кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги ва доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган район саноат корхоналари 1966 йилни муваффақиятли якунладилар. Ўн бир ой ичида планга қўшимча 2 миллион 200 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти, В. И. Ленин номли, 2-авторемонт заводлари, «Учқун» тўқимачилик-галантерея ва «Қизил тонг» тикув фирмалари ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бирлашган нашриёти босмахонаси ходимлари эришаётган ютуқлар кишини қувонтиради.

Партиямизнинг бутун тарихида бўлганидек, ҳозир ҳам коммунистлар ҳар соҳада етакчилик қилмоқдалар, ишда ибрат кўрсатмоқдалар. Электротехника заводи мастери Тешабой Муҳаммаджонов ва цех бошлиғи Анатолий Петровский, 2-авторемонт заводи директори Александр Ильюкевич, Октябрь революцияси номли заводнинг электр пайвандчиси Просковья Суворова ва бошқа коммунистлар шулар жумласидандир.

Шу билан бирга пленумда баъзи коммунистларнинг ижодий меҳнатда намуна кўрсатмаётганликлари кескин танқид қилинди. «Ташхимсельмаш», ёғ-мой комбинати, макарон фабрикаси, «Ремодежда» комбинати ўтган йилнинг ўн бир ойлик топшириғини эплай олмадилар. Ана шу корхоналарда кўпчилик коммунистлар ўз ишлаб чиқариш топшириқларини бажармай келмоқдалар. Ишни ташкил этиш, меҳнат унумдорлигини ошириш учун курашда уларнинг авангардлик роли сезилмаяпти.

Партия Программаси ва Уставини бузган айрим коммунистлар қаттиқ танқид остига олинди. Ишчи-ёшлар мактаби илмий бўлим мудири И. Ҳакимов қўполлиги, амалпарастлиги, ёлғончи ва ахлоқан бузилганлиги сабабли қаттиқ жазоланди. Электротехника заводи қуювчиси А. Черешня ичкиликка муккасидан кетди. Ёр-дўстларининг панд-насиҳатларини қулоққа илмай, ишга ҳам кайф қилиб келадиган, оиласига кун бермайдиган бўлиб қолди. Шу сабабдан корхона коммунистлари умумий йиғилишида: «Черешняга партия сафида ўрин йўқ», — деб бир овоздан қарор қабул қилишди.

Музокараларда сўзга чиққан Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти проректори М. Х. Хўжаев, район комсомол комитетининг секретари Т. Иброҳимов, халқ филармонияси директори И. Т. Ладин, 2-поликлиниканинг бош врачи О. Тешабоева ва бошқалар бошланғич партия ташкилотларида ташкилий-сиёсий ишларни жонлантириш, айниқса ёш коммунистлар орасида ғоявий-тарбиявий ишларни кучайтириш, партия сафини илғор ишчилар ҳисобига ўстириш хусусида кўпгина қимматли гапларни айтишди.

Пленумда Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Н. Бобожонова нутқ сўзлади.

Пленум Ўзбекистон КП Марказий Комитети V пленуми қарорларини амалга ошириш ва район коммунистларининг авангардлик ролини кўтаришга қаратилган қарор қабул қилди.

ЖАНГОВАР ИШЧАНЛИК УЧУН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг V пленуми бошланғич партия ташкилотларининг сиёсий ва ташкилотчилик ишларини янада яхшилашнинг аниқ йўлларини белгилаб берди. Бошланғич ташкилотлар фаолияти кучайтирилса, хўжаликка раҳбарлик яхшиланса, коммунистларнинг авангардлик роли оширилса халқ хўжалигининг турли соҳаларида эришилаётган ютуқлар ҳам мустаҳкамлана беради. Тажрибадан шу нарса маълумки, қаерда партия ташкилотининг раҳбарлиги пухта йўлга қўйилган бўлса, ўша ерда меҳнат натижалари ҳам яхши самара бермоқда.

Калинин районидаги генерал С. Раҳимов, Охунбобоев, Навоий, Карл Маркс номли, «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозлари деҳқонлари бу йилги об-ҳаво қийинчиликларига қарамай, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш давлат планини ошириб бажардилар. Бу хўжаликларнинг партия ташкилотлари ишлаб чиқаришга тўғри раҳбарлик қилмоқда, коммунистларнинг авангардлик роли ошиб, меҳнат интизоми мустаҳкамланмоқда, айни вақтда бу жойларда партиявий-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишлар намунали йўлга қўйилган.

Афсуски, районда ҳамма партия ташкилотлари ҳам шундай самарали ишламаяпти. Оржоникидзе, Куйбишев номли колхозлар, «Тошкент», «Партия XXI съезди», «Бўзсув», «Назарбек» совхозлари, сабзавот, полиз экинлари ва картошка илмий-текшириш институти, темир-бетон ва шпал заводи партия ташкилотлари ишида талайгина камчиликлар мавжуд.

Пленумда «Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг V пленуми қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотларининг ишини яхшилаш тўғрисида» доклад қилган район партия комитетининг иккинчи секретари И. Я. Деревянко ана шундай ютуқ ва камчиликларни кўрсатиб ўтди. Докладчи кадрларни танлаб жой-жойига қўйиш, коммунистларнинг жанговарлигини ошириш, янги замон кишисини тарбиялаш, жойларда оммавий-сиёсий ишларни уюштириш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш соҳасида район бошланғич партия ташкилотлари олдида турган вазифаларга батафсил тўхталиб ўтди.

«Халқ контроли фаолиятини кучайтириш ҳақида»ги иккинчи масала юзасидан район халқ контроли комитетининг раиси Д. Айтқулов доклади тингланди.

Ҳар иккала масала юзасидан музокараларда «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхози участка бошланғич партия ташкилотининг секретари Н. Саидов, район матлубот жамияти касаба союз ташкилотининг раиси С. Алимов, «Қорасув» совхози 2-бўлими партия ташкилотининг секретари К. Тожиев, «Партия XX съезди» колхози халқ контроли группасининг раиси Убайдуллаев ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, партия ташкилотларининг сиёсий ва ташкилотчилик фаолиятини яхшилаш, жанговарлигини ошириш ҳақида кўпгина қимматли фикрларни ўртага ташладилар.

Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

ГЕННАДИЙ Руденко Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводининг илғор пўлат эритувчиси. У янги йилни ёруғ юз билан кутиб олди. Смена топшириқларини ортиғи билан адо этиб, корхона эришган муваффақиятларга айниқса кўп ҳисса қўшаяпти.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ШИФОБАХШ ЖОЙЛАР ЯНАДА КЎПАЯДИ

ВЦСПС президиуми касаба союзлари курортларини бошқарувчи марказий совет 1967 йилги хўжалик-молия планининг асосий кўрсаткичларини 30 декабрда тасдиқлади.

Бу йил 1965 йилдагига қараганда 120 минг кўп киши, ҳаммаси бўлиб олти миллион тўрт юз минг киши касаба союзлари шифохоналарида бўлдилар.

Янги йилда касаба союзларига қарашли шифобахш жойларга олти ярим миллион кишини юбориш кўзда тутилади. Қарийб 25 минг кишини сиғдирадиган янги санаторийлар, дам олиш уйлари, пансионатлар ва махсус ётоқ корпуслари биринчи марта дам олувчилар ва даволанувчиларни қабул қилади.

Санаторий ва курорт қурилишида сарфланадиган капитал маблағларнинг ҳажми ўтган йилдагига нисбатан 50 миллион сўмдан ҳам зиёд кўпайтирилди.

(ТАСС).

ДРУЖИНАЧИЛАР УЧУН КИТОБ

Г. Убайдуллаевнинг «Ўзбекистон халқ дружиналарини уюштириш ва уларнинг фаолияти» деган китоби кўп китобхонлар учун мўлжаллангандир. Бу китобни Тошкентдаги «Фан» нашриёти босмадан чиқарган.

Монография Ўзбекистондаги халқ дружиналарининг фаолиятига бағишланган. Монография автори кўнгилли дружиналарнинг вужудга келиши ва уларнинг фаолияти кенгайиб бораётганлиги, дружиналарнинг тузилиши, маъмурий органлар билан уларнинг алоқа боғлаш формалари, халқ дружиналарининг ҳуқуқ-тартиботларни бузувчилар ва жиноятчиларга қарши олиб бораётган кураш усуллари, жиноятларни очиб ташлашда ва ҳуқуқ-тартиботларни бузувчиларни қайта тарбиялашда дружиначиларнинг иштироки ҳақида ҳикоя қилиб беради.

(ЎзТАГ).

ҲАЁТ БИЛАН ҲАМНАФАС

ТАЪЛИМ ва турмуш, билим ва меҳнат ажралмасдир. Улар ягона ва бир бутун ижтимоий ишлаб чиқариш процессининг икки муҳим томони ҳисобланади. Карл Маркс билим олишда меҳнатнинг ролини қайд қилиб: «Меҳнат турмуш чироғига мой қўшади, ақл эса уни ёндиради» деб ифодалаган эди.

Коммунизм қурилишининг ҳозирги босқичида халқ маорифи олдида ёшларнинг ақлий ва жисмоний қобилиятларини такомиллаштириш сингари жуда зарур ва мураккаб вазифалар турипти. Бу соҳада мактабларимизда тажрибалар тўпланди ва катта муваффақиятларга эришилмоқда.

Назарий билимларни ҳаёт ва ишлаб чиқариш билан боғлаб олиб боришда, яъни ўқувчиларни бир вақтнинг ўзида ҳам ақлий, ҳам жисмоний меҳнат билан тенг шуғуллантиришда намунали ишлар қилаётган мактаблар жуда кўп. Бунга Калинин районидаги 37-мактабнинг ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадасини мисол қилиб келтириш мумкин. «Назарбек» совхози базасида ташкил топган ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаси беш-олти йил ичида хўжалик учун 100 дан ортиқ тракторчи-механизаторлар, слесарь, электромонтёр ва бошқа ёш мутахассис кадрлар етиштириб берди.

Улар ақлий ва жисмоний жиҳатдан камол топган, илғор фан ютуқларини ишлаб чиқаришга татбиқ эта оладиган, қишлоқ хўжалиги машиналари ва механизмларини пухта ўрганган ва улардан бемалол фойдалана оладиган кадрлардир. Шу мактабда таълим олган И. Қаюмов, Ҳ. Саидов, К. Олимжонова, Н. Бўрибеков, С. Дўсонов, Х. Алимов, Н. Тешабоева, Ҳ. Ҳакимов каби ёшлар ҳозир «Назарбек» совхозида ишлаб чиқаришнинг илғор ва ташкилотчи кадрлари сифатида меҳнат қилмоқдалар.

Йўлдош Қаюмов ва Ҳамидулла Саидов совхозда далачилик бригадасининг ёрдамчиси, Ҳамидулла Ҳакимов эса икки вазифада — ҳам бригадир ёрдамчиси ҳамда механизатор вазифасида ишламоқда.

Шуниси характерлики, бу ёш кадрлар раҳбарлик қилаётган бўлимларда қишлоқ хўжалик экинларидан ҳар йили мўл-кўл ҳосил етиштириляпти.

Совхоз ёшлари ўз билимларини янада ошириш мақсадида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ўқув юртларининг сиртқи ва кечки бўлимларида ҳам ўқияптилар. 20 дан ортиқ йигит-қиз Тошкентдаги Низомий номли педагогика институтининг химия-биология, агрономия, физика-математика, инженер педагоглар факультетларида, кўпчилиги эса, Тошкент қишлоқ хўжалиги техникуми ва Тошкент чет тиллар педагогика институтида билим олаётир.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаси аъзолари умумий-таълим мактабини тамомлаганларидан сўнг дастлабки меҳнат фаолиятларида бундай ажойиб муваффақиятларга қандай қилиб эришдилар? Бу — жуда катта меҳнат, ташкилотчилик ишининг самарасидир.

Мактабда таълимни турмуш билан боғлаб олиб бориш, ёшларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш масаласи педагогик коллективнинг, комсомол, касаба союз ва пионер ташкилотларининг диққат марказида бўлди. Улар бу соҳада ўқувчиларга ҳамиша атрофлича ёрдам бериб келдилар.

МАКТАБ ВА ҲАЁТ

Ўқувчиларнинг амалий ишга қай даражада иштирок эта билиши ва фан асосларини ўзлаштиришлари, аввало ўқитувчиларнинг билими ва амалий имкониятларига боғлиқ. Ўз фанини назарий жиҳатдан ижодий ўзлаштириб, фан қонунлари ва категорияларининг ижтимоий ишлаб чиқариш практикасида муваффақиятли қўллай олган ўқитувчи болаларнинг назарий ва амалий жиҳатдан ўсиши ва ривожланишини таъминлай олади.

Химия, ботаника, зоология, физика, география, математика фанлари бўйича назарий ва амалий машғулотлар лабораторияда ҳамда мактаб боғ-гулзорида ўтказилади. Мактаб боғида беш ярим мингдан ортиқ мевали ва манзарали дарахтлар, жумладан 200 тупдан ортиқ олма дарахти бор. Бундан ташқари, ўқувчилар ҳозир мактабда ўнта қўй, тўртта эчки, маҳаллий ҳамда шарқ мамлакатларидан келтирилган ҳар хил паррандаларни боқишяпти.

Ўқувчилар меҳнат қилиб тўплаган пулларидан бир қисмига ихтиёрий равишда мактаб учун совға тариқасида «Енисей» маркали телевизор, «Украина» киноаппарати, магнитафон, дарсликлар ва бошқа ўқув қуроллари сотиб олдилар.

«Назарбек» совхози ўқув қўлланмаси сифатида фойдаланиш учун мактаб ўқувчиларига «ДТ-54», «ДТ-25», «ДТ-20», «ДТ-14» маркали тракторлар берди. «ПН-5» маркали плуг, 4 та борона ҳам ўқувчилар ихтиёрида.

Ақлий ва жисмоний меҳнатни бирга қўшиб олиб бориш ёшларнинг ҳаёти, онги ва ахлоқига ижобий таъсир этяпти. Ўқувчилардан Обид Маҳкамов, Тенген Ҳусанов, Баҳром Зулфиқоровлар яхши ўқишмас, меҳнат қилишни истамас эдилар. Ўқитувчилар коллективи уларни тарбиялади, меҳнат қилишга ўргатди. Ўқувчилар фан асосларини эгаллаш ва ишлаб чиқаришда иштирок этиш соҳасида қанчаки ютуқларга эришган бўлсалар, бунинг асосий сабаби — меҳнатдир.

Бригада аъзолари ҳаётидаги энг қизиқарли томонлардан яна бири шуки, уларнинг деярли ҳаммаси спортнинг барча турлари бўйича ҳамда бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида шуғулланмоқдалар. Юқори синф ўқувчилари спортнинг волейбол тури бўйича ўтказилган район кўригида биринчи ўринни эгаллашди.

Бригаданинг бадиий ҳаваскорлари совхоз участкаларида концертлар қўйиб берадилар. Бу эса, совхоз ишчиларининг ўқувчиларга бўлган ҳурматини янада ошириб юборди. Зоҳид Тешабоев, Аброр Зокиров, Қумри Асанова каби юқори синф ўқувчилари совхоз ишчилари ўртасида агитация-пропаганда ишларини олиб бориш билан бирга, кечки ишчи ва қишлоқ ёшлари мактаби ўқувчиларига ҳам ҳар томонлама ёрдам бермоқдалар.

Ёшлар ўқувчилар бригадаси орқали ўқиш ва ишлашни, ақлий ва жисмоний меҳнат қилишни ўрганиб олдилар. Демак, ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаси ёшларни меҳнатга тайёрлаш, ҳаётга муносиб кишилар қилиб етиштириш мактаби бўлиб қолди.

З. ҒАФУРОВ,
Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти фалсафа кафедрасининг ўқитувчиси.

«ТАШТЕКСТИЛЬМАШ» заводи коллективи Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олишга отланган. Ҳозир барча участкаларда Октябрь шарафига бошланган социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Суратда: мусобақа пешқадамларидан А. Пудиков (чапда) ва М. Заваавал ўртоқларни кўриб турибсиз. Улар ишлаб чиқариш топшириғини ортиғи билан адо этишяпти.

А. Тўраев фотоси.

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ ИСТИҚБОЛИНИ ЎЙЛАБ

ҲОЗИР республикамиз пойтахтида катта ҳажмда қурилиш-монтаж ишлари олиб борилаяпти. Иттифоқимизнинг кўпгина шаҳарларидан келган бинокорлар тошкентликлар билан бир сафда туриб, серқуёш ўлканинг янги пойтахтини бунёд этмоқдалар. Қишлоқда ҳам қурилиш ишлари жадал бормоқда. Районимиздаги хўжаликлар ўтган йил давомида ўз кучлари билан кўплаб турар-жой бинолари, маданий-маиший объектлар қуриб олдилар. Район бўйича ўтган йил мобайнида ўнлаб турли объектлар фойдаланишга топширилди. «Правда» колхозида қад кўтарган ҳаммом, меҳмонхона, чойхона, «Октябрь» ва «Қизил ту» колхозларидаги ҳар бири 360 ўринли мактаб, «Қизил Ўзбекистон» колхозидаги салкам 100 ўринли ётоқхона, 50 ўринли болалар боғчаси бинолари шулар жумласидандир.

Эришилган ютуқлар бундан ҳам кўпроқ бўлиши мумкин эди. Аммо айрим камчиликлар йўлимизга тўғоноқ бўлмоқда. Аввало «Узгипросельпроект» институти бинокорларни ўз вақтида лойиҳа ва смета ҳужжатлари билан таъминлай олмаётганлигини қайд этиш керак. Натижада йил давомида қурилиш плани уч-тўрт марталаб ўзгариб туради. Колхозлараро қурилиш ташкилотининг техника базаси ҳам кам қувват. Темир-бетон буюмлари етишмайди. Керакли механизмларнинг йўқлиги натижасида оғир ишлар ҳам қўлда бажарилмоқда. Бу қурилишнинг чўзилиб кетишига сабаб бўлмоқда.

Бундан ташқари чорвачилик объектлари қурилишида ҳам кўпгина чалкашликлар содир бўлиб туради. Бизнингча, чорвачилик объектлари қурилиши фақат районлараро қурилиш ташкилоти зиммасига юклатилса, яхши бўлар эди.

Ҳозир биз замонавий, шаҳарлар билан чирой талашадиган турар-жой посёлкалари бунёд этаяпмиз. Шунинг учун ҳам қурилиш ишларини бош план асосида олиб борилса мақсадга мувофиқ бўлар эди. Яъни бино қурилиши билан боғлиқ бўлган электр, водопровод, газ, канализация тармоқлари ўтказишни ҳам олдиндан планлаштириш керак. Бунинг учун «Узгипросельстрой» институтининг махсус филиали очилса яхши бўлар эди. Айни пайтда колхозлараро қурилиш ташкилотини автокран ва бульдозерлар, экскаватор ва самосваллар билан тўла таъминлаш ҳақида бош қотириш керак.

Қурилиш ташкилотларини кадрлар билан таъминлаш масаласи ҳақида жиддийроқ ўйлаб кўриш керак. Республика Қишлоқ қурилиш министрлиги малакали кадрлар тайёрлаб берувчи ҳунар мактаблари очса, уларни ўқув-техника базаси билан мустаҳкамласа биз бундан ютар эдик.

Қишлоқ қурилишида ҳали кўпгина камчиликлар бор. Бу муаммоларни ҳал этишда қишлоқ хўжалик министрлиги, қишлоқ қурилиш министрлиги, молия министрлиги бинокорларга яқиндан ёрдам бермоқлари керак.

М. АБДУЖАББОРОВ,
Оржоникидзе район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бош инженери.

ЖАМОАТЧИЛИК—КАТТА КУЧ

Районимизда баъзан жамоат ишидан четда юриб, тартибни бузаётган, кўпчилик ишига ўз ҳаракати билан халақит бераётган безориларга нисбатан қатъий кураш олиб борилмоқда.

Шу муносабат билан районимиздаги ҳар бир колхоз, совхоз, саноат корхоналарида партия ва ҳукуматимизнинг «Жамоат тартибини бузиш ҳолларига қарши курашни кучайтириш» тўғрисидаги қарори ҳартомонлама активлик билан муҳокама қилинмоқда. Бу йиғинларда партия, совет ташкилотлари ва маъмурий органларининг ходимлари доклад қилиб, ичкиликбоз, тартиббузар безориларга қарши қатъий кураш олиб боришда айниқса жамоатчилик иштирокига алоҳида эътибор беришмоқда.

Район милицияси бўлими умумхалқ ишига халақит бераётган бундай шахсларга қарши курашни кучайтириш мақсадида халқ дружиначиларининг фаолиятини жонлантириб юборди. Ҳозир районнинг барча колхоз, совхоз ва саноат корхоналарида дружина штаблари фаол ишлаб турибди. Бу штабларга колхозда ва совхозда, заводларда ўз меҳнати ва ҳулқи билан кўпчиликка ўрнак бўла оладиган мингдан ортиқ ёшлар жалб этилган. «Политотдел», «Правда», Свердлов номли колхозлардаги халқ дружиналари штаби ишига партия ташкилотлари раҳбарлик қилишмоқда. Партия ташкилотлари дружина аъзоларининг кенгаш ва семинарларини ўтказиб турибди. Бу семинарларда қатнашган милиция ходимлари дружина аъзоларига ўз иш усуллари ва тажрибалари ҳақида гапириб, конкрет маслаҳатлар бериб боришади. Натижада дружина аъзоларининг ҳаётий тажрибалари, назарий билимлари анча ортди, фаолиятлари активлашди. Бу эса хўжаликларда ичкиликбозлик, безорилик, жамоат тартибини бузиш каби ҳоллар анча камайишига ўз таъсирини кўрсатди.

...Намданак қишлоқ Совети территориясида яшовчи П. Обидов бир куни маст ҳолда «Ўзбекистон» колхозининг идорасига кириб келди. У, ўз иши билан банд бўлган бухгалтерия ходимларини сабабсиз ҳақоратлаб, улар иззат-ҳурматини таҳқирлади. Актив дружиначи М. Қўғабоев милициянинг участка вакили Пўлатов билан биргаликда безорини жиноят устида қўлга туширди. Район халқ суди безори Обидовни тўрт йил-у тўрт ой муддат билан озодликдан маҳрум қилиш ҳақида ҳукм чиқарди.

Шунингдек «Гулистон» колхозининг аъзоси Турғун Баратов ҳам жамоатчилик назоратидан қочиб қутила олмади. Ичкилик балосига йўлиққан бу шахс жамоат жойларида кўпчилик тинчини бузиб юрди. Колхознинг кўпни кўрган кекса аъзолари уни бу йўлдан қайтариш учун кўп уринишди. Лекин безориликни касб қилиб олган Баратов тегишли хулоса чиқармади. Ҳатто у қишлоқ дружиначиси О. Кўчқоровга қўл кўтариб, уришгача бориб етди. Баратов иши судга оширилди. У, ўз қилмишига яраша жазо олди.

Кишиларга коммунистик ахлоқ нормаларини сингдириш, айниқса ёшлар ўртасида таълим-тарбия ишларини кучайтиришда ўртоқлик судлари ва жамоат йиғинлари катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Буни тўғри ҳисобга олган маъмурий орган ходимлари хулқ-атвори бузуқ ана шундай шахсларни кўп вақт ўртоқлик судлари билан жамоат йиғинларида муҳокама қилиб, уларга жамоат таъсирини ўтказишяпти. Бу эса яхши натижалар бермоқда. Улар ўз айбларига иқрор бўлибгина қолмай, ўзларини тўғри йўлга тушиб олишларида дўстона ёрдам берган, панд-насиҳат қилган жамоат вакилларига миннатдорчилик билдиришмоқда.

Шуни алоҳида эслатиб ўтиш ўринлики, орамизда кам бўлса ҳам баъзан учраб турадиган бундай жамоат тартибини бузувчиларга қарши кураш бир дақиқа бўлса ҳам жамоат эътиборидан четда қолмаслиги лозим. Яқинда район партия ташкилотининг худди шу масалага бағишлаб ўтказган актив йиғилишида ижодий ишимизга халақит бераётган, жамоат тартибини бузувчи кишиларга нисбатан курашишни кучайтиришга қаратилган конкрет тадбирлар белгиланди.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
Юқори Чирчиқ райони «Суръат» газетасининг редактори.

ЯНГИ Тошкентни бунёд этаётган қардошларимиз орасида қозоғистонлик бинокорлар ҳам бор. Улар қўли билан яратилган турар-жойлар аллақачон тошкентликларга совға этилган. Қозоғистон қурувчилари ҳозир яна навбатдаги кўпқаватли турар-жойни фойдаланишга топшириш арафасида туришибди. Суратда: Улар қурган янги бинода сўнгги ишлар бажарилаяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

„ЛУНА-13“—СОВЕТ ФАНИНИНГ ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТИ

1966 йил 24 декабрь Москва вақти билан соат 21 дан 01 минут ўтганда «Луна-13» совет автомат станцияси Ой юзасига юмшоқ қўнди. Бу — шу йил ойга юмшоқ қўндирилган иккинчи совет станциясидир: маълумки, «Луна-9» совет станцияси биринчи марта Ойга юмшоқ қўндирилган эди.

Ана шу икки станция парвози оралиғида Ойнинг учта совет сунъий йўлдоши—«Луна-10, «Луна-11» ва «Луна-12» автомат станциялари илмий-тадқиқотлар комплексини ўтказди ва улардан бири, программага мувофиқ, 100-340 километр баландликдан Ой сатҳини суратга олиб, фотосуратлар сериясини юборди.

Ойнинг сунъий йўлдошлари ўтказган илмий тадқиқотлар Ойнинг гравитация майдони, ички тузилиши, Ой юзаси қандай жинслардан таркиб топганлиги, Ой атрофи фазосидаги радиация ва метеоритлар муҳитининг хусусиятларини аниқлаш учун зарур маълумотлар олиш имконини берди, Ой сатҳининг турли кўламдаги фотосуратларини юборди. Бироқ, Ойнинг йўлдошлари Ой бетини қоплаб ётган жинсларнинг кўпгина муҳим физик ва микроструктура хусусиятларини бевосита тадқиқ қилиш имконини бермайди.

Бу вазифани ҳал этмоқ учун Ой юзасига приборлар, илмий аппаратлар юбориш лозим.

Ой заминининг механик ва физик хусусиятларини бевосита тадқиқ қилиш проблемаси кўп йиллар мобайнида астрономлар ва астрофизиклар эътиборини ўзига тортиб келди. Ой юзаси миллиард-миллиард йиллар мобайнида ҳавосиз шароитда, космик нурлар, метеоритлар, қуёшдан келувчи рентген ва ультра бинафша нурлари таъсирида, Ой тунида 100—150 градус совуқдан тортиб, Ой кундузида 100—150 градус иссиққача бўлган ҳароратнинг кескин ўзгариши шароитида бўлиб келди. Ер нуқтаи назаридан бу қадар одатдан ташқари шароитда бўлиб келган моддаларнинг физик ва механик хусусиятлари илгари фанга маълум эмас эди. Бундан бир неча йил муқаддам турли тадқиқотчилар Ойдаги моддаларнинг эҳтимол тутилган типлари тўғрисида жуда қарама-қарши фикрларни айтишар эди: баъзи бировлар Ой бети лава жинслари билан қопланган деса, бошқалар шлаксимон жинслар билан қопланган дерди, баъзи бировлар қалин чанг ёки кул билан қопланган деса, бошқалар жим-жимадор минерал структуралар—дендрит ва бошқа турдаги жинслар билан қопланган, деб айтарди.

Ой сатҳининг табиатини кўрсатувчи бевосита маълумотлар олиш фан учун жуда қизиқарлидир, чунки Ердаги лабораторияларда Ой сатҳининг табиати хусусиятларини белгиловчи кўп асрлик мураккаб процессларни такрорлаб бўлмайди.

Ана шу тадқиқотлар билан бир қаторда илгари бошланган бошқа илмий кузатишларни ҳам давом эттириш лозим эди.

Ой кўпгина янги қимматли маълумотлар берди. «Луна-13» автомат станцияси ёрдамида тадқиқот ўтказиш программасига ана шу вазифаларни ўрганишни давом эттириш киритилган эди.

«Луна-13» автомат станцияси ўз конструкциясига кўра, ўз ўтмишдоши «Луна-9» станциясидан бир мунча фарқ қилар эди. Ой юзасига юмшоқ қўндирилган биринчи станция билан ишлаш тажрибаси «Луна-13» конструкциясини такомиллаштириш имконини берди, бир қанча илмий проблемаларни ҳал этиш лозимлиги эса, станцияни янги илмий аппаратлар билан таъминлаш вазифасини ўртага қўйди.

«Луна-13» станцияси герметик корпусининг ичига қабул қилувчи — узатувчи радио аппаратлар, электрон программ-вақт қурилмалари, химиявий батареялар, автоматика приборлари, илмий ва телеметрик аппаратлар, шунингдек ҳароратни тартибга солувчи система жойланган рама ўрнатилган.

«Луна-13» станцияси корпусининг ташқи томонига 4 та япроқсимон ва 4 та штирли антенна, телевизион механизмлар ва приборларни станциядан чиқариб қўювчи иккита механизм монтаж қилинган. Автомат Ой станциясини иш ҳолатига ўтказгунга қадар япроқсимон ва штирли антенналар, шунингдек приборларни чиқариб қўювчи механизмлар букланган ҳолатда турар ва махсус қулф уларни шу ҳолатда сақлар эди. Станция ичидаги программ-вақт қурилмасидан берилган командага биноан автомат Ой станцияси ишчи ҳолатга ўтказилди, шу вақт қулф очилиб, антенналар ва приборларни чиқариб қўювчи механизмлар очиб юборилди. Приборларни чиқариб қўювчи механизмлардан бирининг учига механик штамп-грунтометр, иккинчисининг учига радиация тиғизлигини ўлчовчи плотномер ўрнатилган. Приборларни чиқариб қўювчи механизмлар грунтомер билан плотномерни Ой сатҳига автомат Ой станциясидан 1,5 метр нарига ўрнатиш имконини берди.

«Луна-13» станциясининг телевизион қурилмаси ўз конструкциясига кўра, механик телевидение ёки фототелеграфия приборларига яқин турувчи оптик-механик тасвир берувчи қурилмадир. Шуни айтиб ўтиш керакки, оптик-механик система автомат станцияси приборлари олдига қўйиладиган вазн, ҳажм, энергия истеъмоли ва пухта ишлаш сингари қаттиқ талабларга жавоб беради.

Телевизион қурилма камерасининг ўз ўқи атрофида тўла айланиб тасвир бериш вақти—100 минутга яқин бўлиб, равшан акс эттирилган майдоннинг узоқлиги 1,5 метрдан тортиб исталганча бўлиши 1,5 метр масофадаги 1,5—2 миллиметр ҳажмли деталларни яхши кўриш имконини берди.

Телевизион аппаратларда Ой юзасига қанча шуъла тушишига қараб сигнални кучайтириш коэффициентини кўрсатувчи автомат қурилма бор. Телевизион қурилмасининг ўқи етарли равишда текис бўлган горизонталь заминда ўша ернинг вертикалига нисбатан тахминан 16 градус оғдирилган эди. Бу эса, камерага яқин жойдаги микрорельефнинг ҳам, шунингдек анча узоқ жойлардаги микрорельефнинг ҳам, жумладан уфқ чизиғининг ҳам тасвирини юбориш учун қулай шароит вужудга келтирди.

«Луна-13» станциясида зарур ҳарорат режимларини таъминламоқ учун махсус ташқи термоизоляция билан бирга ҳароратни тартибга солувчи актив типдаги системадан фойдаланилади. Ҳароратни тартибга солувчи актив система станция Ойга қўндирилган ҳамоно ишга туширилди. Автомат Ой станцияси ичидаги газ босими таъсирида юмшоқ бакдаги сув буғлантирилувчи клапанга келиб туширилди, бу клапан айни вақтда иссиқлик алмаштирувчи прибор ҳамдир. Буғлантирувчи клапанда сув буғга айланган вақтда приборлар ишлаган вақтда ажралиб чиққан иссиқликни ютиб турди. Буғлантирувчи клапан шу тарзда созланган эдики, у станциянинг ҳароратини цельсия билан 19—30 градус доирасида сақлаб турди.

«Луна-13» станциясидан олинган телеметрик маълумотлар ундаги ҳамма системалар пухта ва муттасил ишлаб турганлигини кўрсатди.

* * *

1966 йил 21 декабрь Москва вақти билан соат 13 дан 17 минут ўтганда парвоз қилган учирувчи ракета «Луна-13» автомат станцияси билан ракета блокини Ер сунъий йўлдошининг оралик орбитасига чиқариб қўйди. Худди қатъий мўлжалланган вақтда ракета блоки станцияни Ойга учиш траекторияси бўйлаб парвоз қилиш учун зарур тезлик билан учириб юборди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази берган маълумотларга кўра, 22 декабрда станция ҳаракати тўғрилаб қўйилди, шунинг натижасида парвознинг янги троекторияси ҳақиқатда Ойга қўнишга мўлжалланган нуктага йўналтирилди.

Станция Ойга яқинлашиб қолган пайтда, Ойга қўнишдан 2 соат аввал станцияни тормозлантиришга тайёргарлик кўрила бошланди. Станциянинг фазодаги ҳаракати тўғриланди, стабиллаштирилди ва

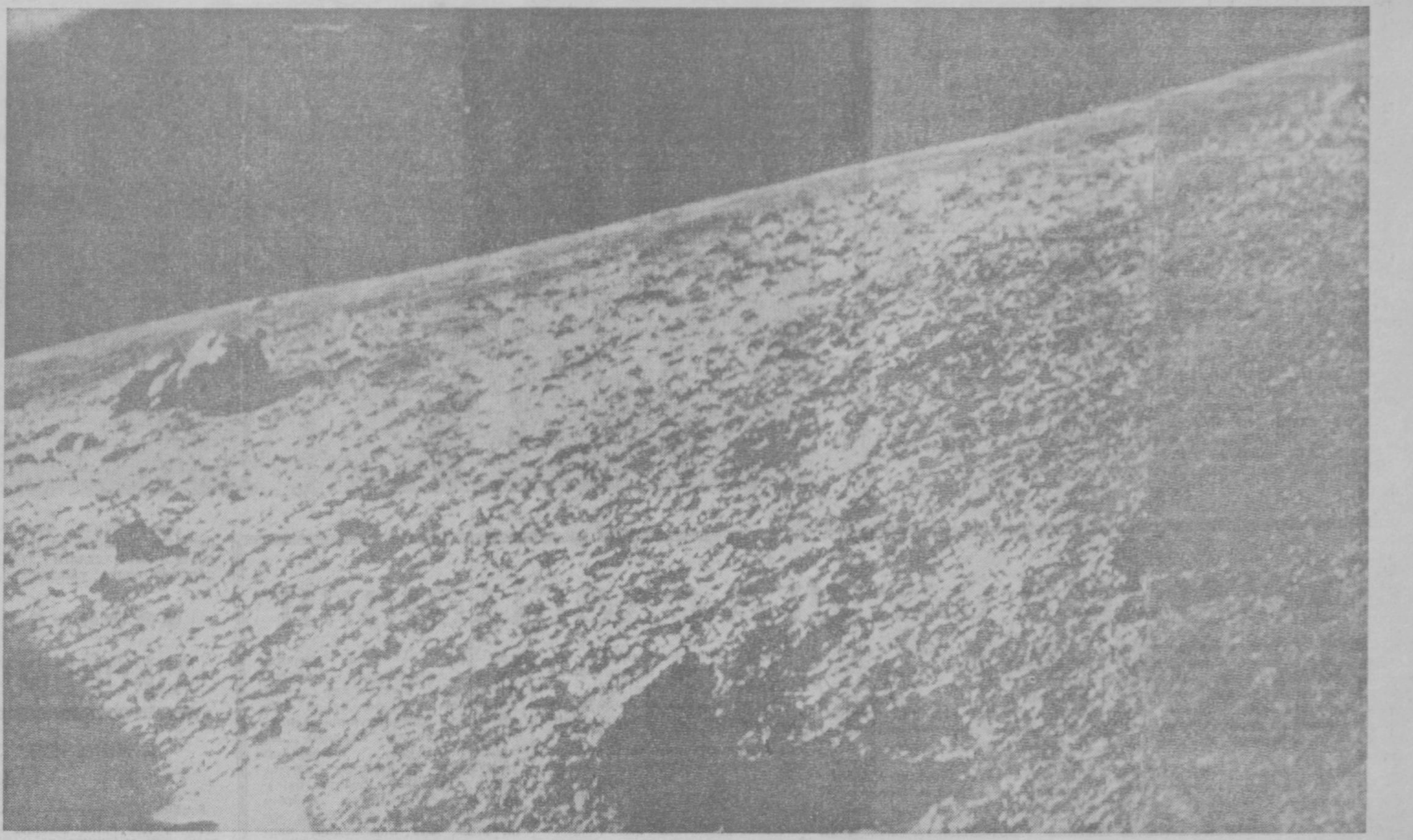

«ЛУНА-13» совет автоматик станциясидаı олинган Ой манзарасидан бир кўриниш.

соат 20 дан 59 минут ўтганда тормоз двигатели ишга солинди. 1966 йил 24 декабрь Москва вақти билан соат 21 дан 01 минут ўтганда «Луна-13» станцияси Бўронлар Океани районида Ойга юмшоқ қўндирилди.

Станция Ойга қўнгач, орадан тахминан 4 минут ўтгандан кейин станция ичидаги программ-вақт қурилмасининг командаси билан станция иш ҳолатига келтирилди ва у билан биринчи радиоалоқа сеанси бошланди. Телеметрия маълумотлари станциядаги ҳамма системалар нормал ишлаб турганлигини, унинг ичидаги ҳарорат ва босим белгиланган доирада эканлигини кўрсатди.

«Луна-13» станцияси «Луна-9» автомат Ой станцияси Ойга қўнган жойдан 400 километрча наридаги районга юмшоқ қўнди. Иккала станция Ойга қўнган районларнинг морфологик жиҳатдан бирбиридан фарқ қилишини айтиб ўтиш муҳимдир. Агар «Луна-9» станцияси Ойнинг бутун тескари тарафига тарқалган қитъа қалқонининг шарқий чеккасига бевосита яқин жойга бориб тушган бўлса, «Луна-13» автомат Ой станцияси «денгиз» типидаги жуда катта текисликка қўнди.

Станция қўнган жой яқинида Селевк (диаметри 43 километр) ва Скиапарелли (диаметри 24 километр) кратерлари бор. Станция қўнган жойнинг атрофида 100 километргача бўлган радиусдаги майдонда ҳажми 3,5 километрдан ортиқ бўлган тепаликлар учрамайди. Бундан ташқари шу атрофда айтарли йирик тепаликлар йўқлигини ҳам таъкидлаб ўтиш лозим. Станция юборган фотографияда уфқ чизиғи бир текис эканлиги шуни кўрсатиб турибди.

Станция қўнган районнинг ердан қилинган кузатишлардан маълум бўлган энг диққатга сазовор хусусияти шуки, бу ерда ёриқлар деб юритиладиган ва узунлиги бир неча ўн километрга борадиган жарликлар жуда кўп. Бу ёриқлар тармоқларга таралиб кетган бўлиб, ғарби-жанубдан шарқи-шимолга қараб чўзилган. Шу районда кўзга ташланувчи жуда кўп ёруғ доғлар турли-туман чуқурликлар шу ерга келиб туташганлигидан далолат беради.

«Луна-13» станцияси қўнган район ўзининг баъзи бир хусусиятларига кўра, Ойнинг тескари томонида жойлашган ва 1965 йил ёзида «Зонд-3» планеталараро автомат станция суратга олган Шарқий Денгиз областини эслатади.

«Луна-13» станцияси бу ерга қуёш шуъласи тушмасдан олдин қўндирилган эди. Қуёш 25 декабрь Москва вақти билан соат 3 дан 30 минут ўтганда чиқди. Станция қўнган район экватор яқинида бўлганлиги сабабли у ерда қуёш уфқ чизиғига нисбатан деярлик тик кўтарилиб борди, бунда у соатига 0,5 градус баланд кўтарилаберди. Қуёш уфқдан оғгунча, яъни Ойда куннинг иккинчи ярми бошлангунга қадар объектларнинг ғарбдан шарққа борувчи (тушдан кейин шарқдан —ғарбга борувчи) соялари ўз йўналишини деярлиқ ўзгартирмади. Демак, Ой манзараси фрагментларини дунёдаги мамлакатларга қаратишнинг оддий имконияти мавжуд экан. Станция юборган фотосурат станциядан жануб томондаги Ой манзарасини тасвирлайди. Бу сурат тасвирлар қабул қилиб олинган учинчи сеанс вақтида берилди. Теварак-атрофдаги жойларнинг дастлабки тасвирлари юборилаётган пайтда қуёш 6 градус кўтарилган эди. Иккинчи сеанс вақтида қуёш 19 градус кўтарилган эди ва ниҳоят панораманинг бу фрагменти қуёш уфқ тепасида 32 градус чамаси кўтарилган пайтда олинди. Ой манзараси деталларининг кўриниши жуда кўп жиҳатдан ёритилиш шароитига боғлиқ. Ой юзасининг ана шундай акс эттирувчилик хусусияти ердан қилинган кузатишлардан аллақачоноқ маълум эди. Ой замини қуёш томонга энг кўп миқдорда нур таратади. Қуёш қанчалик паст тушса, унинг бу хусусияти тобора ёрқинроқ намоён бўлади. Бошқача қилиб айтганда қуёш томонидан кузатув ўтказилган вақтда ой манзарасининг ёруғлиги жуда кучайиб кетади. Шунинг натижасида иккинчи сеанс вақтида берилган манзарада станция сояси атрофида ёруғ чамбарак пайдо бўлиб қолди.

Олинган тасвирларнинг дастлабки анализи шуни кўрсатмоқдаки, «Луна-13» станцияси қўндирилган жойдаги заминнинг структураси «Луна-9» станцияси қўндирилган ва шу йил ёзида Флемстид Кратери районида юмшоқ қўндирилган Американинг «Сервейер-1» станцияси қўнган районларнинг замини структурасига кўп жиҳатдан ўхшаб кетади. Жуда яқиндан қараганда Ой юзаси ниҳоятда ўйдим—чуқур эканлиги, бир неча миллиметр келадиган айрим доначалар ҳам кўринади. Ойда чанг қатлами йўқлиги яна бир марта исботланди.

Станция атрофида кратерга ўхшаш бир қанча чуқурликлар, шунингдек бир неча сантиметрдан тортиб, наттароқ ҳажмдаги кўп миқдорда тошлар кўзга ташланади. Тепаликлар ва чуқурликларнинг жойланишини ўрганиш, бу тошлар Ой юзасига паст тезлик билан тушган деган хулосани тасдиқлайди. Буларнинг пайдо бўлишига сабаб ё вулқоннинг отилиб чиққанлиги, ёки метеоритлар зарбаси натижасида дастлабки кратерлар пайдо бўлганлигидир. Бунинг устига тошларнинг тушиш троекторияси анча тик бўлган, чунки акс ҳолда (троектория ётиқ бўлган тақдирда) Ой юзасида тошларнинг келиб чиқиш манбаини кўрсатувчи излар қолган бўлур эди. Бинобарин, тошларнинг минералогик таркиби тупроқнинг таркиби билан бир хилдир. Бу тошлар метеоритлар эмаслиги шубҳасиздир: метеоритларнинг Ер юзаси билан тўқнашиш тезлиги секундига 2,4 километрдан кам бўлиши мумкин эмас, бу эса портлаш рўй бериб, Ой сатҳида кратерсимон чуқурликлар пайдо бўлишига муқаррар равишда олиб келиши лозим эди.

Олинган суратда афтидан яхлит парча қулаб тушган пайтда вужудга келган тошлар туркуми (юқоридаги чап бурчакда) яхши кўриниб турибди. Суратнинг қуйи чап қисмида ғоят диққатга сазовор, силлиқ формадаги худди ер тагидан туртиб чиққандек бўлиб турган тошнинг узун сояси кўзга ташланади. Бундан ташқари фотосуратларда станция Ойга қўнаётган вақтда чиқариб қўйилган унинг деталлари ҳам кўринган. Фотосуратларни синчиклаб ўрганишга анча вақт керак бўлади.

Илмий тадқиқотлар программасини бажариш учун «Луна-13» автомат станциясига:

— Ойдаги моддаларнинг энг ташқи қатлами (бир неча сантиметр доирасида) хоссаларини аниқлашга имкон берувчи ўлчов штамп—грунтомери.

— Автомат Ой станцияси Ой юзасига қўнган вақтда рўй берадиган динамик юклама импульсининг қанча вақт давом этишини ва катталигини рўйхатга олувчи динамограф.

— Ойдаги моддаларнинг вазни (тиғизлиги)ни аниқлашга ёрдам берувчи радиацион плотномер ўрнатилган эди.

Шу приборлар ёрдамида биргаликда ўтказилган ўлчовлар станция қўнган нуктада Ой юзасининг физик-механик хоссалари тўғрисида турли-туман маълумотлар олиш имконини берди.

Станцияда Ой юзаси атрофидаги радиация муҳитини тадқиқ қилиш соҳасида «Луна-9» станцияси ёрдамида бошланган ишларни давом эттиришга мўлжалланган космик нурларни қайд қилувчи прибор ҳам бор эди.

Ўлчов штамп-грунтомерининг титандан ясалган найзасимон қалпоқчаси бор эди. Қалпоқча порохли кичик реактив двигателга уланган бўлиб, у бир секунд мобайнида 7 килограмм чамаси куч билан ишлай олиши ва штамп шунинг таъсирида Ой заминининг юзасига ўрнашиб қолиши лозим эди.

Динамограф юкламанинг пьезоэлектрик датчикларидан ва станция қўниши вақтида юз берадиган тезлик импульсининг муддати ва ҳажмини эслаб қолувчи электрон схемадан иборат эди.

Ой сатҳининг станция қўнган зонасидаги механик хоссалари ана шу параметрларга қараб баҳоланди, чунки юкламанинг кўпроқ амплитудага эга бўлган қисқа импульси Ой сатҳининг қаттиқ эканлигини, анча узоқ, лекин амплитуда жиҳатидан кичик бўлган импульси эса, Ой сатҳининг юмшоқ эканлигини кўрсатади.

Олинган тезланиш импульси билан Ер шароитида ўтказилган модель тажрибаларининг натижаларини дастлабки синаб кўриш Ой юзасидаги 20—30 сантиметр чуқурликдаги қатламнинг механик хоссалари ўртача тиғизликдаги Ер заминининг хоссаларига яқин туради деб ҳисоблашга асос беради.

Ойдаги моддаларнинг механик хоссаларини ўлчаш билан бирга унинг тиғизлиги ҳажмий вазни тўғрисидаги маълумотлар ҳам диққатга сазовор эди. Маълумки, астраномик кузатишларнинг маълумотларига қараб белгиланган Ой моддасининг ўртача ҳажмий вазни (ўмуман Ой учун) Ер моддасининг ўртача ҳажмий вазнидан камроқдир (Ер учун ҳар куб сантиметрга 5,51 грамм тўғри келса, Ой учун ҳар куб сантиметрга 3,34 грамм тўғри келади). Ой ташқи қатламининг тиғизлиги ҳам шу вақтга қадар фақат астрономик методлар билан тадқиқ қилинар эди. Ой юзаси қатламининг ҳажмий вазни биринчи марта «Луна-13» станцияси ёрдамида бевосита ўлчаб кўрилди.

Ой моддаси тиғизлигини ўлчовчи прибор (радиацион плотномер) қуйидагилардан иборат:

— грамм нурларининг кичик радиактив манбаи—гамма-квантлар газ парчалаш счётчикларининг учта блоки,

— газ парчалаш счётчикларини манбаидан чиқувчи гамма нурларнинг бевосита тушувидан ҳимоя қилувчи экран бор.

Модда тиғизлигини ўлчагич прибор Ой сатҳи билан туташганда, Ой сатҳи манбаъдан келувчи гамма квантлар билан нурланади ва уни ҳамма томонларга тарқатади. Тарқалган квантларнинг муайян қисми приборларнинг газ парчалаш счетчикларига тушади, бу счётчиклар тарқалган оқим тезлигини ўлчайди. Тарқалган гамма квантлар оқимининг жадаллиги Ой моддасининг тиғизлигига (вазнига) пропорционал эканлиги маълум. Дастлабки маълумотларга кўра, Ой сатҳи тарқатган гамма квантлар оқимининг жадаллиги бир куб сантиметрга бир граммдан ошмайдиган тиғизликка тўғри келади. Яъни бу тиғизлик Ер заминининг тиғизлигидан ва Ой сатҳининг ўртача тиғизлигидан анча камдир. Ўлчаб кўрилган тиғизлик ғовак ёки заиф бириккан донадор жисмларнинг тиғизлигига яқин келади.

Космик корпускуляр нурларни қайд қилиш учун «Луна-13» станциясига ўрнатилган прибор лозим бўлган пайтда ишга тушадиган газ парчалаш счётчикларидан иборат эди. Бу прибор «Луна-9» станциясидаги аппаратлардан фарқли ўлароқ гамма нурларни қайд қилмади, балки космик нурлар таркибидаги зарядли корпускулларнигина рўйхатга олди ва шу тариқа Ой сатҳининг космик нурлар учун қайтарғичлик қобилиятини (альбедони) аниқлаш имконини берди. Маълум бўлишича, Ой сатҳи космик фазодан ўзига тушадиган зарралаларнинг салкам 25 процентини «қайтарар» экан. Бунинг сабаби шуки, космик нурлар таркибида анча катта энергияга эга бўлган зарралалар бор. Бундай зарралалар Ой моддаси орқали ўтган вақтда иккиламчи зарралалар пайдо бўлади ва улар бирламчи энергиянинг бир қисмини ўзига олади. Иккиламчи зарралаларнинг баъзи бирлари бирламчи зарралаларнинг йўналишига қараганда анча қийшиқ бурчак билан ҳаракат қилади. Шу тариқа Ой космик нурлар таъсирида анчагина энергияга эга бўлган зарралалар таратиб «Шуъла бериб туради» Бироқ, қуёш осойишта ҳолатда бўлган вақтда Ойдаги юксак энергияли зарралаларнинг ялпи жадаллиги унчалик катта бўлмаслигини ўлчовлар кўрсатди.

«Луна-13» станциясидаги ана шу приборнинг ўзи, «Луна-9» станциясида ўрнатилган шунга ўхшаш приборнинг Ой сатҳида радиоактивлик кам эканлиги тўғрисидаги хулосасини тасдиқлади.

* * *

Қуёш системасининг келиб чиқиши, бошқа планеталарда ҳаётнинг пайдо бўлиши ва ривожланиши ҳамда осмон жисмларининг ички тузилиши сингари фандаги энг муҳим проблемаларни ҳал этиш имконини берувчи маълумотларни космик аппаратларгина бизга етказиши мумкинлиги хусусида энди ҳеч қандай гумон йўқ. Шу жиҳатдан олганда, Ойга берилаётган эътиборнинг сабаби Ойнинг бизга энг яқин жойлашган осмон жисми эканлигида ва бинобарин, турли тажрибалар учун энг қулай жисм эканлигидагина эмас, шу билан бирга еримизнинг йўлдоши ўзининг бир қатор хусусиятларига кўра, қуёш системасидаги жисмлар группасига жуда ўхшашлигидадир.

Бинобарин, Ойни тадқиқ қилиш соҳасидаги янги ишлар— космос сирларини бундан буён ҳам ўрганиш йўлидаги муҳим босқичдир.

(ТАСС).

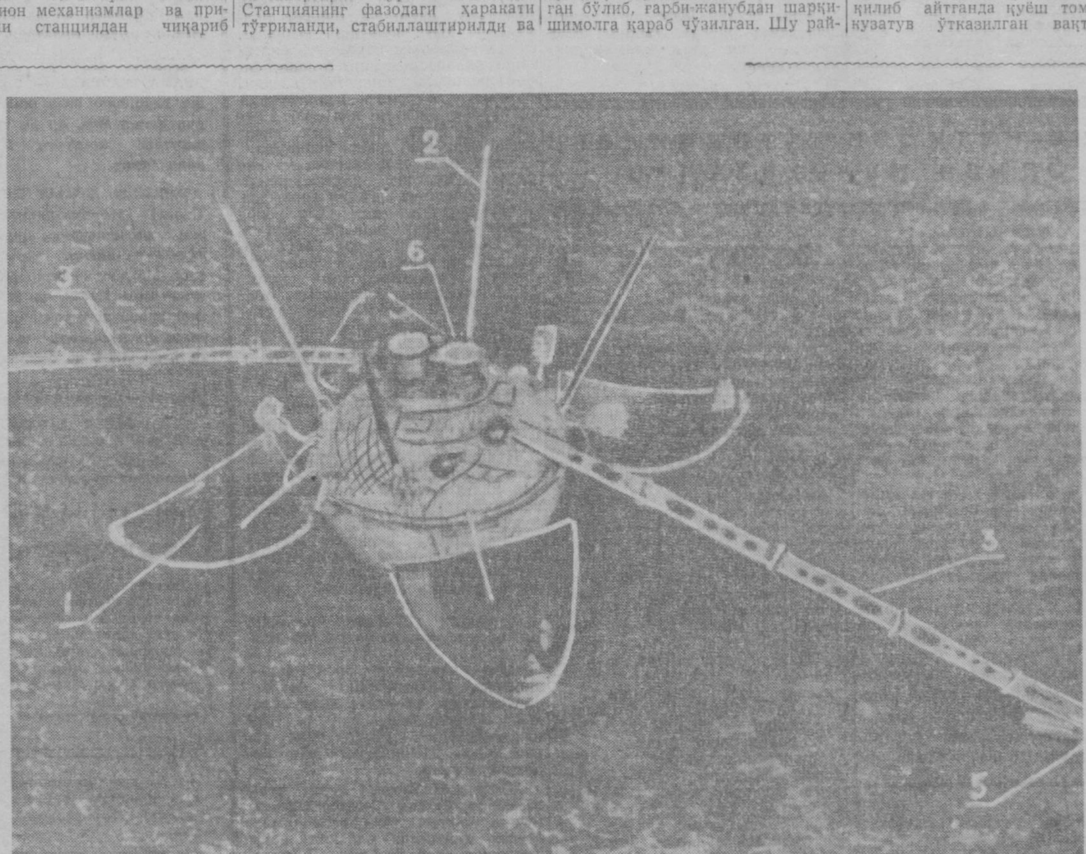

«ЛУНА-13» автоматик станцияси. 1. Парраксимон антенналар. 2. Найза антенналар. 3. Приборларни чиқариш механизмлари. 4. Механик суратда грунтни ўлчовчи асбоб. 5. Радиация ёрдамида қалинликни ўлчовчи асбоб. 6. Телевизион камера.

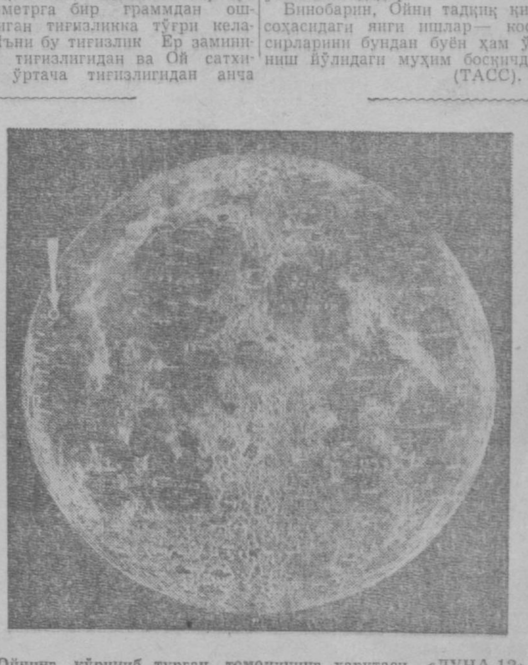

Ойнинг кўриниб турган томонининг харитаси. «ЛУНА-13» совет автоматик станцияси қўнган район стрелка билан кўрсатилган.

ДЎСТИМ ОМОН БЎЛҒИЛ

Тиларман эрта-кеч дунёда э дўстим омон бўлғил,
Ҳалол меҳнат қилиб, ҳар ишда машҳури жаҳон бўлғил.
Бўлиб одоб ила илму ҳунарнинг ўрганибсан ҳам,
Этиб давлатга хизмат халқ ичида достон бўлғил.
Қа-ю, бир соҳада сан ишласанг ишлаб садоқатла,
Ажойиб хўп билимдон турфа нозик нуктадон бўлғил.
Агарда истасанг иқболу, бахту, хурмату давлат
Неча ҳал бўлмаган мушкулни ҳал қил, қаҳрамон бўлғил.
Ёмонларга қўшилмай яхшиларга ёндошиб доим,
Қадам олдингга ташлаб, яхши йўлларда равон бўлғил.
Такаббур бўлмағил кўбру-ҳаводан сақлабон ўзни
Шакар сочгил сўзингдан ончи бир ширин забон бўлғил.
Ажойиб хулқу-атвору ёқимли феълилар бирлан
Отанг бирлан онангга доимо оромижон бўлғил.
Мабода бўлмасун қилғон ишингда камчилик зинҳор,
Заковатлик билимдон турфа ҳушёри замон бўлғил.
Эшит Мушкин сўзи шул партия ҳар ишни топширса,
Садоқатлик, адолатлик самимий посбон бўлғил.

Х. МУШКИН

ФАРЗАНД МАДҲИ

Чароғи хонадоним ким десанг жоним болам дерман,
Кўзимнинг нуридир шаксиз парвоним болам дерман.
Ҳаётим меваси ширин ишонган боғу чарвоғим,
Белимни қуввати тан ичра дармоним болам дерман.
Киши фарзандини севгай асал-қанду навот бергай,
Йўлига марварид тергай дилу жоним болам дерман.
Саҳарлар уйқудин бедор бўлиб боқдим жамолига,
Етишсайди камолига меҳрибоним болам дерман.
Болам улғай омон бўлсин, ёмонлардан йироқ бўлсин,
Муносиб сен замон бўл сен ҳаётбоним болам дерман.
Ишон Тамкин баҳорим шубу гулшанда ниҳолим шу
Бутун умримга болим шу чароғбоним болам дерман.

Ш. ТАМКИН.

Мактабларда, болалар боғчаларида безатилган арчалар кичкинтойлар билан гавжум. Улар бу ерда Қорбобо ва Қорқиз билан учрашади, уннинг қизиқ-қизиқ эртакларини эшитишади, ўйнаб-кулишади. Пойтахтдаги 187-болалар боғчасида янги йил сайили жуда яхши ўтяпти. Суратларда: (чапда) қорбобо совға улашмоқда. (ўнгда) кичкинтойлар рақс ижро этмоқда.

Н. Мухаммаджонов фотолари.

Тўғри дам олишга одатланинг

Киши ўзининг кундалик ҳаётида маълум зарур ишлар билан банд бўлади. У қандай иш қилмасин, организмга дам берабилиши керак. Дам олиш билан меҳнат қилиш бир-бири билан чамбарчас боғланган бўлиши лозим.

Яхши уюштирилган маданий дам ўз навбатида меҳнат унумдорлигининг ошишига имкон беради. Лекин, айрим кишилар дам олишнинг моҳиятига тушунмайдилар ва зарур қоидаларга риоя қилмайдилар. Киши мақсадга мувофиқ тўғри дам олса, у ўз куч-қувватини тиклайди, соғлом бўлади.

Дам олиш ҳар хил бўлади. Масалан, баъзи бировлар тинч ҳолатни — ётиб дам олишни ёқтирадилар. Бу ҳол киши организмига ижобий манфаат етказмайди. Бунда киши мароқли дам олабилмайди.

Кундузги дам актив дам олишнинг мувофиқ шартидир. Кундалик асосий ишларидан сўнг бажариладиган енгил жисмоний ишлар, физкультура билан шуғулланиш, очиқ ҳавода бўлиш кабилар актив дам олишнинг турлари ҳисобланади. Киши жисмоний ёки ақлий меҳнатдан чарчаса ҳам актив дам олгандан сўнг унинг чарчоғи тезда чиқиб кетади, ўзини яхши ва тетик ҳис қилади.

Баъзан, ишлаб чиқариш жараёнида ёки уй шароитида дам олиш тўғри йўлга қўйилмайди. Натижада, киши толиқиб, жисмоний нозик ва касалчан бўлиб қолади, унинг иш фаолияти сусаяди. Тўғри ва мақсадга мувофиқ дам олиш кишининг соғлигини мустаҳкамлайди. Саломат бўламан деган киши кундалик ҳаётини маълум бир режим асосида бошқариб бориши лозим. Иш, дам олиш, овқатланиш, уйқу ва ҳоказоларни шу режим билан уюштирилгандагина киши соғлигини мустаҳкамлаган бўлади, мароқли хордиқ чиқаришга одатланади. Тунги уйқу эса, нерв системасини тинчлантиради, организмга ором беради, кишининг руҳини тетик қилади ва яхши хордиқ чиқаришда муҳим ўрин тутади.

Шундай бўлгач, ҳафтанинг ҳар бир дам олиш кунидан ана шу мақсадларда фойдаланиш керак. Шуни ҳам айтиб ўтишимиз керакки, баъзи аёллар «Дам олиш кунини қандай ўтганини билмай қолдим» дейишади. Чунки, аёлларимиз уй-рўзғор ишларининг ҳаммасини дам олиш кунида бажаришга одатланганлар. Айрим кишилар: «Кеча дам олиш куни яхши дам ололмадим, чарчадим» деб нолишади. Чунки, улар уйда икир-чикир ишлар билан банд бўладилар, ёки ўғил-қизлари билан шаҳар кўчаларини кезиб, чарчайдилар. «Кеча роса улфатчилик қилдимда, бутун дам олиш куни чойхонада улфатлар билан ўтди» дейдиганлар ҳам топилади. Булар кишиларнинг дам олиш режимга риоя қилмасликлари туфайли рўй беради.

Ўйин-кулги киши нерв системасини мустаҳкамлайди, руҳи тетиклашади, организмда модда алмашув жараёни ривожланади. Шунинг учун, айниқса, дам олиш кунларингизни қанчалик шодлик билан ўтказсангиз, шунчалик мароқли ҳордиқ чиқарган бўласиз! Тўғри уюштирилган кун тартиби — соғлиқни мустаҳкамлайди.

Соғлигингиз қадрига етинг, яхши дам олиб, саломат яшанг!

Қодир СОДИҚОВ,
врач

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ҚУЛФ ОЧИЛМАС ЭМИШ

Мен Ўрта Чирчиқ район Бектемир посёлкасининг Набережная кўчасидаги 9-автобазанинг 3-ётоқхонасида тураман. Бўш вақтларда газета ва журналлар ўқиб, радио эшитиб, телевизор кўриб маданий хордиқ чиқариш қандай мароқли. Лекин бизнинг ётоқхонамизга келган газета ва журналлар комендант Лефтина Васильевна кабинетида чанг босиб ётибди.

Ётоқхона жамоат жойи, у ерда телевизор, радио, кутубхона, қизил бурчак бўлиши лозим. Бу муҳим нарсалар ҳақида комендантимизга мурожаат қилсак, у: «Қизил бурчакнинг қулфи очилмайди, телевизорни ўғирлаб кетишган», деб қўпол жавоб қилади. Бу ҳақда уй-жой коммунал хўжалик бўлими раҳбарларига мурожаат қилган эдик, улар ҳам ҳеч бир натижа чиқаролмадилар. Ётоқхонада сиёсий тарбиявий ишлар мутлақо ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Натижада, ёшлар ўртасида спиртли ичимликлар ичиш, аҳлоқ нормалари талабига жавоб бермайдиган ножўя ҳаракатлар тез-тез содир бўлиб туради. Бу муҳим ишга ётоқхона коменданти ва уй-жой коммунал хўжалик бўлими бошлиқлари жиддий қарашлари лозим.

А. ТЕМИРОВ.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Пойтахтимизда меҳмон бўлиб турган Польша эстрада санъат усталарининг гастроллари катта муваффақият билан ўтяпти. Суратларда: (юқорида) эстраданинг энг хушовоз хонандаси Богдан Лазука қўшиқ ижро этмоқда. (Пастда) опа-сингил Барбара, Кристина ва Янина Сметаналар.

И. Глауберзон фотолари.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ИҚЛИМНИНГ ЎЗИ ҲАМ ЎСТИРИШГА ЁРДАМ БЕРАДИ

Ғарбий Сибирнинг Шимолий дарёларидан тутиб олиниб, Омскдаги сув омборларидан бирига ташлаб қўйилган Пелядь балиқлари янги маконда ўз юртидагига қараганда деярлик уч баравар тез ўсадиган бўлиб қолди. Кичкина балиқчалар икки йил ичида ҳар бири ўрта ҳисобда бир ярим килограмм келадиган балиқларга айланди.

Бундай балиқлар шимол дарёларида фақат беш йил ичидагина ўсиб шу даражага етади. Бунинг сабаби шуки, шимол дарёларида сув анча совуқ бўлади. Яна бунинг устига жануброқдаги сув омборларига, жумладан Омскдаги Катта Ик кўлида балиқлар ейдиган озуқа ҳам кўп (шимол балиқлари мана шу кўлга кўчириб келтирилган эди).

Омск балиқшунослари келаси йил кузидан бошлаб Пелядь балиқларини кўплаб овлашга киришмоқчилар. Ғоят сергўшт ва ёғлиқ бу балиқни шинавандалар жуда хуш кўради.

В. ЛОБОДА.
(ТАСС мухбири).

ФИЛЛАР ҚАБРИСТОНИ

Филларнинг қабристонлари тўғрисидаги афсоналар асрлар оша оғиздан оғизга ўтиб келади. Аммо филларнинг дафн маросими ва жойи кишиларга ҳанузгача аён эмас эди.

Яқинда Африкадаги Родезия мамлакатининг Мор деган заповеднигига тунда ёввойи филлар ҳужум қилди. Заповедникдаги камёб ўсимликлар ва ҳайвонларни сақлаб қолиш ниятида унинг директори филларнинг серкасини (етакчисини) ўлдиришга қарор берди. Тонг отганда қоровуллар ўлиб ётган фил атрофида бутун филлар подаси тўпланганини кўришди. Филлар серкасининг мурдасини ўзлари билан олиб кетишга зўр бериб уринардилар, лекин уларнинг бу уринишидан натижа чиқмасди. Ниҳоят, филлар хартумлари билан чуқур қазишга киришди. Қабр тайёр бўлгач, улар қабрга ўз серкаларини кўмиб, устидан тупроқ тортишди, сўнгра чим ёткизишди.

ШОФЕР ВА ЙЎЛОВЧИ

Кўча қатнови тўғрисидаги баъзи мулоҳазалар

Кўчага ҳар бир киши яхши ният билан чиқади. У корхона ёки маҳкамасига бориб зиммасидаги вазифасини кўнгилдагидек ўринлаш, ҳамкасблари, катта-кичик бошлиқларидан ташаккур эшитишни, яъни ўзига, оиласига, маҳалла кўйига, қариндош-уруғига иснод келтирмай, аксинча уларнинг шаънига яраша хизмат қилишни мақсад қилиб олган бўлади.

Хоҳ эркак, хоҳ аёл киши бирор ишни ўринлатиб адо этса, «отангга раҳмат», деган мақтов ва ардоқлаш сўзларини эшитади. Отасига раҳмат келтирган фарзанд асл фарзанд, уни эл-юрт ҳамиша улуғлайди. Энди шунинг тескариси, «отасига лаънат» келтирадиганлар ҳам йўқ эмас. Бундайларга ҳамма афсус билан қарайди, даврага қўшмайди, номини нафратланиб тилга олади.

Бу икки хил баҳо одамнинг ўз хизматига қандай муносабатда бўлишдан келиб чиқади. Кимдаким меҳнатни севмабди, улуғламабди ўша одам хиёнатга ҳам, жиноятга ҳам, муттаҳамликка ҳам ва шуларга ўхшаш ноўрин хатти-ҳаракатларга йўл қўяверади. Касбига муҳаббат қўйган киши эса, бажараётган иши қанақа бўлишидан қатъий назар тенгдошлари ўртасида ҳам, кексалар ва ёшлар ўртасида ҳам бир хилда баббаравар ҳурмат-иззатда бўлади.

Даромадни юқоридан олиб келишдан мақсад нима, деган савол туғилиши мумкин. Айтмоқчимизки, орамизда касбини ҳурмат қилмайдиган, виждони, инсоний ғururини поймол этаётган кишилар онда-сонда учраб турибди. Кичкина қалампир ўта аччиқ бўлгани сингари бу хилдаги ножўя ҳаракатлар оз ва кичкина бўлсада унинг атрофдагиларга етказаётган озори ўткир, аламли бўлганлиги важидан кўпчиликнинг ғазабини қўзғамоқда, ўша одамнинг ота-онаси, маҳалла-кўйига иснод бўлиб тушмоқда.

Шунақа, ўз касбига иснод келтираётган баъзи шоферлар ҳақида гап юритмоқчимиз.

Ҳар қандай киши ҳам ўз иш қуролининг соз ва расо бўлиши учун курашади. Шофернинг иш қуроли — машина. У рулга ўтираётганда машинам ғилдираги жонликни жонсиз қилмасин, йўлдан чиқиб у ер, бу ерга урилмасин, деб ният қилиши, бугунги серқатнов Тошкент кўчаларида ақл-ҳуши, кўз нури жойида бўлиши керак. Қўли рулда, кўзи олазарак, оғзи вайсашдан тинмай машина ҳайдайдиган шоферлар йўқ дейсизми. Ширакайф танишини ёнига чақириб олиб у ёқдан, бу ёқдан гаплашиб кетадиган шоферлар, маст оғайнисидан сўрайди:

— Анувини кўрдингми, ўзи ҳам жуда очилиб кетибдими...

Униси жавоб беради:

— Биласанку, қизлар йигитларнинг бағрига туз сепиш учун шунақа кийиниб чиқади-да...

Иккаловлари машинани бошларига кўтаргудек бўлиб қаҳ-қаҳ кулишади. Руль шофернинг қўлидан чиқиб кетади. Машина чайқалиб бориб деворга тақалиб қолади. Одамлар остун-устун бўлиб кетадилар. Бировнинг пешонаси ғурра бўлади, бировнинг қўли қайрилиб кетади.

Хўш, бу жиноят эмасми? Йўловчиларнинг асабига, саломатлигига путур етказиш эмасми. Шофер ичмаган бўлса ҳам ёнидаги бадмастнинг касофати, яъни ичкиликнинг касофати эмасми бу?! Худди шунинг ўзи!

Соатига олтмиш, етмиш километр тезликда йўл босадиган, бунинг устига машина турна қатор ўтиб турадиган кўчаларга «қиттак» отиб олиб чиқадиган шоферлар тўғрисида нима дейсиз.

Шунақалардан бири Мунир Шокиров. У Тошкентдаги «Компрессор» заводида шофер бўлиб ишларди. Мунир бир куни маст ҳолда рулга ўтиради. Серқатнов кўчада ғилдираклари «чалишиб» бораётган машинани сезгир автоинспекторлар тўхтатади. Шунда Мунир кўзларини сузиб, «мен ичган эмасман, ҳаёлим жойида», — дейди сўзларини яримта-юримта қилиб. Уни бир йилгача машина ҳайдашдан маҳрум этишга қарор қилинади ва бу тўғрида Мунир ишлайдиган заводга хабар берилади.

Завод маъмурияти, касаба союз ташкилоти шундан кейин ўз шоферининг хулқини муҳокама қилиши, коллективга иснод келтирган бундай шахсга нисбатан тегишли чора кўриши керак эди. Афсуски, бундай қилинмади. Аксинча, «хўш, маст экан, машинани бирор жойга уриб олибдими» ёки «шоферимиз одам босибдими», деган хулосага келишди. Улар «бир марта ичса ичибди-да, шунга ҳам ота гўри-қозихонами», — дедиларда Мунир Шокировга, «қўявер, сенга бошқа машина берамиз», — дея унга «ғамхўрлик» кўрсатдилар.

Мана, Мунир энди ТНВ 54—10 номерли машина рулида. Орадан икки ой ўтгач, яна кўча қоидасини бузган пайтда машинаси тўхтатилади. У бу гал ҳам маст эди.

Бу орада савол туғилади. Шофер айбдорми ёки у ишлаётган завод раҳбарларими? Биз аввало завод раҳбарлари, деб жавоб берамиз. Нега? Чунки Мунир ўша биринчи марта маст ҳолда қўлга тушганда уни чақириб олиб кўпчилик ўртасида уялтирилганда, насиҳат қилинганда, маст ҳолда машина ҳайдаш жиноят эканлиги тушунтирилганда, яхшилаб танбеҳ бериб қўйилганда, у бунчалик босар-тусарини билмай қолмас эди.

Оқибати хунук бўлиб тугаган яна бир воқеа ҳақида гап юритамиз. «Главташкенстрой» 3-автобазасининг шофери В. Назаров қатнов бир ёқлама кўчадан машина ҳайдаб ўтади. Агар у ҳушёр бўлганда шундай қалтис ишни қилармиди. Йўқ, албатта. Ичкилик инсонни йўлдан тойдириши аниқ. У йўлни нотўғри солгани сабабли ён кўчадан ногаҳон чиқиб қолган мўйсафидни босиб кетади.

Машина қатнови бир томонлама қилиб кўрсатилган йўлда қоидага хилоф равишда юришга В. Назаров қандай ботинди. Борди-ю, у «озгина» ичиб олмаганда эди, бундай қилмаган бўларди. Демак ичкилик уни жиноятга олиб келди, бир одамнинг фожиали ўлимига сабаб бўлди. Шу ўринда ҳурматли ёзувчимиз Абдулла Қаҳҳорнинг яқинда телевизор орқали айтган гапларини эслаймиз. У кўчада маст бўлиб юриш энг ўятли, жирканч бир нарса деб, шунақа аҳволда юрган одамларга нафратланиб қарашини айтди. Жуда тўғри фикр. Ичкилик туфайли келиб чиқадиган ножўя ҳаракатларни, жамоатчилик ўртасида маст ҳолда юрган одамни кўрганда сиз ва биз бунга бефарқ қарамаслигимиз, ундай шахсларни боплаб адабини бериб қўйишимиз керак.

Яна кўчада машина ва одамлар ҳаракати хусусидаги фикрларимизни давом эттирамиз.

Кўча қоидасини бузиб келаётган шофер инспектор томонидан тўхтатилади. Унга танбеҳ берган бўлинади, «иккинчи бундай қилма», — деб жўнатиб юборади. У эса нарироққа боргач, ўз билганини қилади, қоидани бузади, бирор машинага шикаст етказади, бировни уриб ўтиб кетади. Бундай шоферлар албатта кўп эмас, лекин бор. Ўнта яхши кам, аммо битта ёмон кўп, дейди халқимиз.

Икки оғиз сўз йўловчилар ҳақида. Кўнгилсиз ҳодисаларнинг содир бўлишида маълум даражада йўловчиларнинг ҳам айби бор. Баъзи кишилар машина келаётган томонда кўк чироқ ёниб туришига қарамай йўлни кесиб ўтмоқчи бўладилар, ёки қатор бўлиб келаётган машиналар орасидан «лип» этиб ўтиб кетаман деб югуради. Бу қилиқ билан бугун омон-эсон ўтган одам, эртага ҳам шундай қилаётганда оёғи тойиб кетиб ғилдирак тагига тушиши ҳеч гап эмас.

Ҳурматли шофер ўртоқлар, сизларга мурожаат қилиб айтамизки:

Ичкилик ичиб рулга ўтириш жиноят эканлигини унутмангиз, бундай ҳолга бирорта ҳамкасбингиз томонидан йўл қўйилгудек бўлса, кўпчилик бўлиб унинг йўлини тўсингиз, танбеҳ берингиз. Кўчада юрган одамларнинг асаби, сиҳат-саломатлиги бир жиҳатдан сизларга боғлиқ эканлигини унутмангиз.

Ҳурматли йўловчи ўртоқлар, сизларга мурожаат қилиб айтамизки:

Кўча қоидасига риоя қилиб юрингиз. Шоферларнинг беҳавотир ишлаши, уларнинг сиҳат-саломат бўлиши бир жиҳатдан сиз йўловчиларнинг уёқ-бу ёққа қараб қадам босишингизга кўп жиҳатдан боғлиқ.

Шаҳримиз ҳамма вақт тинч, осойишта бўлсин. Кексаларимиз, кўчага чиққан ўғил-қизларимиз, ҳамма, ҳаммамиз манзилга доим омон-эсон етиб олайлик. Кўчаларимизда беҳавотир юрайлик.

С. МАҲКАМОВ,
З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

3 январда

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 11.00 — **Концерт** (болалар боғчасида тарбияланувчилар ижросида), 11.35 — **Уфқ** (ҳужжатли фильм).

Рус тилида: 12.35 — **Мушук, Хўроз ва Тулки** (қўғирчоқ фильм-эртак), 13.05— **Чўққисоқол Король** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 18.00 — **Чевар қизлар** (ўсмирлар учун).

Рус тилида: 18.40 — **Телевизион янгиликлар**, 18.55 — **Беш йиллик илғорлари**, 19.10 — **Бўйсунмаслар авлоди** (бадиий фильм).

20.40 — **Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 20.45 — **Телевизион янгиликлар**, 21.00 — **Миллионлар университети**, 21.20— **Сибирь ўлкаси билан танишув** (ҳужжатли фильм), 22.00 — **Хореография ҳақида** (Совет Шарқи композиторларининг балетлари).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 дан — **Москва кўрсатади.**

Тошкент кўрсатади.

Рус тилида: 18.00 — **Сеҳрли таёқча** (болалар учун кинофильм), 18.40 — Ўқув программаси. **Олий математика курси бўйича кириш қисмидан лекция** (сиртдан ўқувчи студентлар учун), 19.50 — **Телевизион янгиликлар.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

НАВОИИ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 3/I да кундуз **Боғчасарой фонтани**, кечқурун **Риголетто**, 4/I да кундуз **Демон**, кечқурун **Коппелия**.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/I да кундуз **Вероналик икки йигит**, кечқурун **Қирол Лир**, 4/I да кундуз **Оқ кабутар**, кечқурун **Вероналик икки йигит.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— Мактаб ўқувчиларининг қишки дам олиш кунларида. **Циркда арча.** РСФСР да хизмат кўрсатган артист, йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи **Иван Рубан** ва **ўзбек цирк коллективи** иштирок этадилар. Томоша 10 январгача кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 да бошланади.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ
бирлашган дирекцияси
хотин-қизлар ашула квартетига

КОНКУРС
эълон қилади

Конкурсга 18 ёшдан 25 ёшгача **профессионал музика қобилиятига** эга бўлган **хотин-қизлар** қатнашади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Правда Востока кўчаси 10-уй, Музика бўлими.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 00502.
ИНДЕКС 64970.
А.—1769.